

zato si bodo zadruga le z znižanjem obrestne mere za vloge zasigurala potrebne dohodke. Obrestna mera 4% za vloge ni prenizka, ako pomislimo, da dajejo banke le 3 do 3½%, z isto bodo tudi razumni vlagatelji zadovoljni, kar priča dejstvo, da je imelo že leta 1911 več 296 posojilnicami, ki so članice graške Zveze in delujejo na Gornjem, Srednjem in Spodnjem Štajerskem, 267 posojilnic, to je devet desetink vseh posojilnic, 4% obrestno mero za hranilne vloge. Na Spodnjem Štajerskem so pa tudi posojilnice, ki pripadajo drugim Zvezam, ki obrestujejo vloge vedno le po 4%, imajo obilo vlog in izkazujejo znatne svote odvišnega denarja. Znižanje obrestne mere bo oviralo le jedno: ozir na konkurenco. So znaki vsepovsod, da se želi skupnega gospodarskega dela, za to govore v prvi vrsti gospodarski razlogi, nadalje pa, ne številni drugi razlogi, katere nam narekuje sedanja doba; treba ne samo želje po skupnosti, naj slede željam tudi dejanja. Pozabimo v teh resnih časih na vse, kar nas loči, oziroma navidezno loči, iščimo le ono, kar nam je skupno: gospodarsko ojačenje našega naroda in rešitev cele vrste važnih narodnih vprašanj, katera bomo rešili, ako bomo v gospodarskem oziru ubrali skupno pot. Prva prilika skupnega nastopa spodnještajerskih zadrug je sedaj klana, ako se vse zedinijo, da s 1. julijem t. l. znižajo obrestno mero za vloge na 4%. V ta namen se naj v vsakem okraju prirede sestanki, katerih se naj udeležijo zastopniki vseh zadrug in vseh Zvez, katerim pripadajo posojilnice v okraju. Mogoče se na ta način doseže zblizanje, oziroma vsaj odstrani takozvano „konkurenčno“ postopanje. Skrb za dobrobit in napredek denarnih zadrug nam veleva, da posvetimo vso pozornost denarni krizi, ki je posledica — denarne obilice.

Glede denarnih zadrug še opomnim sledeče: Pri subskripciji vojnih posojil so se kmečke zadruga častno izkazale, mnogo jih je subskribiralo dosti več kot znašajo njih rezervni fond, le malo število je takih, ki so se radi raznih neopravičenih pomislekov držale bolj rezervirano. Za slučaj, da še pride jedno vojno posojilo, je potrebno, da udeležijo vse zadruga subskripcije in porabijo svoje razpoložljive rezervne zaklade za subskripcijo vojnega posojila. To zahteva od nas patriotska dolžnost, potrebno pa je to tudi v interesu kmečkega stanu.

Kak pa je položaj nedenarnih zadrug? Dočim ne morejo denarne zadruga denarnih sredstev primerno razpečati in doseči dobička, imajo vse vrste nedenarnih zadrug obilo odjemalcev in lahko vsako blago dobro spravijo v denar. Vojska ni le zacelila mnogo ran, katere so imele nedenarne zadruga, temveč je istim podala sredstva za obstoj in nadaljnji razvoj. Vojska nam je tudi pokazala, koliko dela se nas čaka glede nedenarnih zadrug, nam je pokazala, da si lahko pridobimo stalne odjemalce za naše kmetijske pridelke, izvzemši vino, na jugu; kaže pa tudi nam in prebivalcem južnih dežel v naši državi, da naj stopijo združne organizacije pri nas in na jugu v stike, v poslovne odnose, kar bo v prid našemu ljudstvu kot producentu in ljudstvu v južnih deželah kot konsumentu raznih kmetijskih pridelkov, katerih samo dovolj ne pridelajo.

Bilanca za združništvo koncem leta 1915 je zelo ugodna: denarne zadruga so si pridobile toliko denarnih sredstev, da bodo lahko pospeševale po vojski vsa stremeljenja za povzdigo kmečkega stanu, nedenarne zadruga so se okrepile v toliko, da bodo po vojski lahko uspešno skrbele za boljšo vnovčenje naših kmetijskih pridelkov, — kmetijske zadruga so se

court na jugu ter Bourrus in Belle Epines na severu trdnjave.

Utrdbe zunanega pasu so oddaljene od sredine mesta 5 do 8 km in obsegajo potentakem kakih 43 km. Utrdba šteje 16 velikih in nad 20 manjših fortov. Zaradi majhne oddaljenosti pasu, posebno na severni fronti, mesto, kolodvor in mostovi v trdnjanskem področju niso zavarovani proti obstreljevanju z modernimi težkimi topovi. Da odpomore temu nedostatku, je branitelj Verduna primoran, da v slučaju vojne pred stalnim trdnjanskim pasom zgradi po poljskem načinu predpostojanke. To se je tudi zgodilo. Kakor se poroča iz glavnega stana nemške armade, so morale nemške čete premagati izredne težave pri napadu na predpostojanke.

Utrdbe notranjega pasu so bile izpočetka zgrajene v starem dvookopnem slogu, pozneje, po uvedbi brizalčnih bomb, pa so jih predelali in ojačili z betonskimi pokritji.

Forti zunanega pasu so po večini zgrajeni kot oklopni fort. Imajo betonsko jedro z več oklopnimi stolpi za težke topove. Pred jedrom se nahaja nizek oklopljen stolp za pehoto in lahke topove. Ob vratu fortov za zgrajene kasemate, odkoder se more prostor med posameznimi fortmi obstreljevati s strani.

Utrdbe zunanega pasu so pred izbruhom vojne veljale za varne pred bombami. Po izkušnjah zavezniške artilerije s 30.5 cm motornimi možnarji in 42 cm havbico pri zavzetju belgijskih in ruskih trdnjav pa je bilo pričakovati z vso gotovostjo, da se tudi francoski oklopni fort ne bodo mogli dolgo upirati obstreljevanju omenjenih topov. Da so Nemci tako hitro zavzeli oklopni fort Douaumont, desno krilno oporišče severne verdunske fronte, je najboljši dokaz, da se tudi ti fort ne morejo ustavljati napadalnim sredstvom zaveznikov.

v vsakem oziru obnesle kot najboljša opora kmečkega stanu.

Novi pogoji glede ujetnikov-delavcev.

—b—. Cesarska namestnija je izdala knjižico, v kateri se natanko opisuje pogoje radi ujetnikov-delavcev. Ti pogoji in določila so veljavna od 1. marca 1916 naprej. Na zborovanju županov in zaupnikov, ki se je vršilo dne 28. febr. v Mariboru, je namestniški tajnik g. Sima-Gall podal glede ujetnikov sledeča pojasnila:

Kdor bi rad imel ujetnike kot delavce na svojem posestvu, mora napraviti prošnjo na okrajna glavarstva, katero pošlje prošnjo na urad za razdeljevanje ujetnikov (Gradec, Mehlplatz št. 2). Sedaj se oddajajo tudi manjše skupine ujetnikov v posamezne občine in sicer 6—8 mož.

Za vsakega moža se mora plačati kavcija 30 K in sicer vnaprej obnemem z vloženo prošnjo. Kavcija se vrne, ko se ujetniki odpustijo od dela. Zapade pa kavcija, ako se delodajalec ne ravna po izdanih predpisih.

Važno je določilo, da delodajalec ne sme samostalno ujetnikov predstavljati ali pošiljati na delo v drugo občino, k drugim posestnikom. Dovoljeno pa je, da, če ima delodajalec v sosednji občini posestvo, da smejo ujetniki iti tudi tje delat, samo spat morajo iti v svoje stalno bivališče. Važno je tudi, ako občina sama prevzame ujetnike in za nje vložijo kavcijo, sme oddajati ujetnike dle časa do časa posameznim posestnikom na delo. Seveda se priporoča, da občina to politični oblasti takoj pri sprejemu ujetnikov točno naznani.

Dosedaj je veljalo določilo, da so morali ujetniki imeti v vsaki občini skupno taborišče ali skupno stanovanje. Odslej pa dovoljuje vojaška oblast, da smejo ujetniki stanovati (spati) tudi pri posameznih posestnikih. Za to se mora vložiti prošnjo na okrajno glavarstvo, v kateri se navede, da skupno taborišče več stane, da se zamudi mnogo časa ter se raztrga mnogo obuvala in obleke.

Nova in skoro nesprejemljiva je točka novih določil, da vojaški erar od 1. marca naprej ne daje za hrano ujetnikom nikake odškodnine več. Krušne karte za ujetnike-delavce se dobijo pri okrajnem glavarstvu.

Stražo preskrbi ali vojaška oblast, ali pa jo prevzame posestnik. Seveda morajo biti stražniki od politične oblasti zapriseženi. Za hrano vojaški straži plačuje erar posestniku 1 K 30 v na dan s kruhom vred, za civilno stražo pa mora posestnik sam skrbeti.

Napačno naziranje vlada med posestniki glede delovnega časa. Ponekod orožniki tirjajo, da se ne sme zahtevati, da bi ujetniki delali pred 6. ali pa po 6. uri. Ujetniki, ki so določeni za kmečko delo, morajo delati kakor domači delavci, t. j. od zore do mraka. Če bi skušal v tem oziru kdo delati (kake zapreke, naj se ga opozori na točko „Delovna doba“, odstavka a), namestniških navodil o ujetnikih (stran 18).

Ko dobijo ujetnike, pregled natančno, ali ima vsak ujetnik dotično obleko in druge reči, ki so mu predpisane. Ujetnik mora dobiti iz taborišča: pokrivalo, suknjo, plašč, par čevljev, dvojno platneno perilo, brisačo, flanelno perilo, nahrbtnik, priprave za snaženje obleke in čevljev ter jedilno orodje. Če ujetnik pri prihodu teh reči nima, moraš takoj reklamirati, sicer boš moral te reči pozneje plačati. Popravilo obleke in čevljev moraš plačati le tedaj, če se isti predčasno raztrgajo, sicer pa mora za popravilo obleke in obuvala skrbeti erar.

Nova določila predpisujejo, da se mora ujetnike takoj, ko so došli, dati zdravniško preiskati. Preiskava se mora vršiti v prvih štirih tednih vsak teden enkrat, pozneje pa vsakih 14 dni. Ako je tako pogosto zdravniško preiskovanje nemogoče, naj občina takoj javi okrajnemu glavarstvu, da ni zdravnikov dobiti za tako pogosto preiskovanje. Zdravnika in zdravila (v slučaju bolezni) plača posestnik, ne erar.

Nova odredba določa, da se mora dajati ujetnikom-delavcem 15 do 50 v dnine za 12urno delo. Za delo čez uro se jim naj da dodatek po 6 v na uro.

Ako ujetnikov ne rabiš ali ne maraš več, moraš jih pri okr. glavarstvu pismeno odpovedati in sicer 14 dni poprej. Ako se tekem 14 dni ujetniki ne odzamejo, imaš po 14 dneh pravico za vsak dan zahtevati 2 K odškodnine za hrano, za osebo in sicer za stražnika, kakor tudi za ujetnika.

Priporoča se tudi, da se pred odhodom ujetnikov napravi z orožnikom, ki ima glavno nadzorstvo, zapisnik o oddanih predmetih ujetnikov (obleki, obuvalu itd.), o zdravstvenem stanju, o plačani dnini i. t. d. S tem se izogneš vsem morebitnim poznejšim sitnostim.

Zborovalci, katerih je bilo kakih 150, so vsi zatrjevali, da kmetje večino teh novih pogojev ne morejo sprejeti. Posebno hudo zadenejo kmeta določila, da se mora založiti kavcija, da se hrana ne povrne, da mora posestnik sam skrbeti za zdravnik in da se mora plačevati dnina. Izvolila se je deputacija, ki

bo izročila cesarskemu namestniku grofu Claryju želje kmečkega prebivalstva glede spremembe ostrin teh določil. Razprave so se udeležili: poslanec Pišek, župana Galunder in Lasbahe, ter posestniki Škof, Girstmayr, Mihelič, Repnik in drugi.

Natančna določila glede ujetnikov se dobijo pri e. kr. uradu za razdeljevanje ujetnikov v Gradcu, Mehlplatz št. 2, ali pa pri e. kr. okrajnih glavarstvih.

Deset vojnih naukov.

Vojska nas je že marsikaj naučila, daši ta huda in ostra šola še ni pri kraju. Če imamo v mislih šolstvo, moramo priznati: To, kar so nekateri smatrali za zastarelo šaro, vendarle ni bilo tako slabo, kakor tudi ni vse dobro, kar so proslavljali kot neprecenljivo pridobitev. Prav tako se tudi glede vzgoje in učne metode vsaka novost ni obnesla. Strokovnjak dr. Weber je razvil na neki konferenci sledeče nazore, ki naj bi bili nekak pravec v pedagogiki za bodočnost.

1. Naša šola je morala biti zadnjih 30 let na pravi poti, drugače bi se naši vojaški ne bili tako obnesli, kar se tiče ali splošne izobrazbe, ali versko-nravnih trdnosti, ali praktične uporabe. Zato moramo tudi v bodoče ohraniti konservativno šolsko politiko; kar imamo dobrega, ne smemo zabarantati za nepreizkušene reforme, marveč premisliti je treba, če nismo že preveč modernizirali.

2. Šoli moramo ohraniti pravi domači značaj; vzgoje za spoštovanje in avtoriteto ne smemo zamenjati za tuje varljive ideale „samovlade“ in za takozvano svobodo osebnosti.

3. Ne smemo se udati nevarnemu toku, da bi otroka mehkužili in oboževali po vzorcu mehkužnih in lahkoživih ljudi.

4. To, kar v šoli delamo in učimo, moramo pravilno in pošteno izvrševati, ne pa hlepiti po zmedeni raznovrstnosti. Mojster je tisti, ki se zna omejiti in obvladati.

5. Med realnimi predmeti naj ima še bolj kot dozdaj prednost tista tvarina, ki je s človekom bolj v zvezi, n. pr. zgodovina in zemljepisje. Učeno in abstraktno prirodoslovje v smislu biologije je pač previsoko za naše učence. Za državljansko izobrazbo sta zgodovina in zemljepis najboljša priprava.

6. Za telesno izobrazbo bo treba pač kolikor le mogoče veliko storiti, toda nikakor ne v smislu onih kričačev, ki hočejo otroka docela razbremeniti, ki mu prepovedujejo vsak napor, zraven pa polovico prostega časa.

7. Na učiteljskih pripravnicah naj se kandidati tega temeljito uče, kar bodo pozneje rabili. S tem ni rečeno, da se morajo vsemu priučiti, marveč iz semenišča morajo prinesiti zdravo in živahno smisel za učenje, da se morejo izpopolnjevati. Ako se doseže po pripravnicah še peto leto za učiteljsko izobrazbo, bo to narodu le na korist.

8. Geslo za bodočnost bodi: Ne previsoka učenjaška bahavost! Akademiška „učenost“ v smislu vseučiliških ved se ne sme precenjevat; kajti tudi preprosti možje iz ljudske šole so se izkazali v vojski ne le po zadostnem znanju, ampak še bolj kot vse skozi razumni in pametni ljudje, tako da so jih takozvani olikanci morali naravnost občudovati.

9. Pred vsem bomo skrbeli, da bomo pospeševali notranjo kulturo, to je versko-nravno čustvo, da bode ostalo ljudstvo odkrito in resnično, zvesto in požno.

10. Kar se tiče zunanje kulture, smemo želeči, da bo vzgoja dostojnosti in olike še boljša, vsekako pa taka, da nas bodo zunanji narodi še bolj spoštovali, kot doslej.

SI. U.

Nemški „Nationalverband“ preklicuje.

Pred kratkim je nemški „Nationalverband“, to je zveza svobodomiselnih nemških državnih poslancev, objavil svoje načrte za bodočnost, in sicer sporazumno in v zvezi z nemškimi krščanskimi socialci.

Med drugimi sredstvi v dosego nemško-narodnih namenov je „Nationalverband“ tedaj naglašal tudi razširjenje deželne avtonomije. To točko je nemški „Nationalverband“ sprejel v svoj program po zahtevi krščanskih socialcev, kakor se je povdarjalo pozneje. O stvari se je razvila po nemškem časopisju precej ostra razprava in skoro vse izjave so se glasilne odločno proti razširjenju deželne avtonomije, in to z ozirom na razmere v tistih deželah, kjer se nahajajo nemške manjšine. Posebno ostro so se uprli vsenemci na Koroškem, ki so izjavili, da so sklepi nemškega „Nationalverbanda“ v marsikaterem oziru prenedoločeni, v marsičem, posebno v jezikovnem vprašanju, polovičarski, v vprašanju deželne avtonomije pa ravno nasprotje onega, po čemer so Nemci stremeli že od nekda sem v interesu državne enotnosti.

„Kar mi želimo, ni slovanski ali krščansko-socialni federalizem, temveč notranja okrepitev države potom ojačenja državne oblasti in poglobitve državne misli, in to se more doseči z omejitvijo, nikakor pa ne z razširjenjem avtonomije dežela.“ Celovške „Freie Stimmen“, glavno glasilo pristašev nemškega „Nationalverbanda“ na Koroškem in glasilo poslanca Doberniga, so imenovala to izjavo — času primerno.

Te in enake izjave od vseh strani so prisilile nemški „Nationalverband“, da je znatno popravil svoje stališče glede deželne avtonomije. V „Deutsche Nachrichten“ je namreč priobčil naslednjo izjavo:

„Na podlagi predloga s krščansko-socialne strani se je sprejela v vrsto skupnih zahtev tudi zahteva po razširjenju deželne avtonomije. V svoji lapidarni kratkosti je ta programna točka dala povod za napačna tolmačenja in na strani nasprotnikov velikih nemških strank so se vneto trudili, da bi stvar tako predstavili, kakor da je bil nemški „Nationalverband“ opustil svoja lastna načela, in bi bil pripravljen izročiti nemške manjšine Slovanom. Nemški „Nationalverband“ je v zadnjih dneh v neki objavi označil sicer samoposebi razumljivo stališče in izjavil, da je zahteva po razširjenju deželne avtonomije, kolikor prihajajo v poštev jezikovno mešane dežele, razumeti tako, da se mora za nemške dele dežela poskrbeti potom ustvaritve samostojnih okrožij. Ko bi bilo mogoče objaviti zahteve, ki jih je postavil nemški „Nationalverband“ sam, bi se bilo pokazalo takoj, da nemški nacionalni poslanci naravno slejkoprej polagajo največjo važnost na čuvanje narodnih pravic nemškega naroda.“

Tako objava nemškega „Nationalverbanda.“ K tej izjavi bi pripomnili edino le toliko, da — enaka pravica za vse — pričakujemo, zanašajoč se na poštenost in možatost teh zastopnikov nemškega naroda, od njih, da bodo z enako mero, kakor jo merijo sebi in svojemu narodu, merili pravico tudi drugim narodom naše države. Pričakujemo torej, da bo po njihovem lastnem načelu veljalo tudi za nas Slovence, da naj se v jezikovno mešanih deželah poskrbi za slovenske dele dežela z ustvaritvijo samostojnih okrožij, če se razširi avtonomija dežela v smislu izjave nemškega „Nationalverbanda.“

Francosko bojišče.

Pri Verdunu se je ustavilo nemško prodiranje, ker so Francozi začeli s protiofenzivo, da bi si priborili nazaj izgubljene postojanke. Dosedaj se jim to ni posrečilo, kakor je razvidno iz francoskih poročil, le nemško prodiranje se je ustavilo. Ali se bo zopet začela vojska v jarkih ali pa bo ena izmed vojskujočih se držav na vsak način hotela odločitve, je vprašanje najbližjih dni.

Angleži so začeli ob Yseri z večjimi boji, da razbremenijo Francoze pri Verdunu.

Novi uspehi pred Verdunom.

Dne 28. febr. je bilo delovanje nemške in francoske artilerije pred Verdunom izredno živahno. — Francozi so z velikansko naglico spravili mnogo rezervnih baterij v verdunsko okolico in so tako s silnim topovskim ognjem prodiranje nemške infanterije naslednji dan, dne 29. febr., ustavili.

Nemci so dne 28. febr. izhodno od Moze zavzeli z naskokom majhno oklepno utrdbo tik severozapadno vasi Douaumont. Novi sovražni napadni poskusi v tem ozemlju so bili zadušeni že v razvoju. V nižini Woewre so prekoračile nemške čete Dieppe, Abacourt in Blanzee in očistile obsežno gozdovje severoizhodno Watrovilla in Haudiomonta in zavzele s krepkim naskokom Manheulles in Champlon. Do dne 28. febr. zvečer je bilo, kar se tiče neranjenih ujetnikov, naštetih: 228 častnikov in 16.575 mož; dalje 78 topov, med njimi mnogo težkih najnovejše vrste, 86 strojnih pušk in uplenjen nepregleden vojni material.

Do dne 29. febr. so Nemci prodrli 7 do 8 km dalje proti Verdunu. Nemški topovi so ta dan dosegali že tudi notranje verdunske utrdbe.

Velik francoski odpor pred Verdunom.

Nizozemski list „Courant“ piše dne 1. marca: Nemci nadaljujejo svoje grozovite udarce na Verdun, toda to je še le začetek. Nemški napadi so eiser uspešni, iz česar se še pa ne more sklepati, da bo ugo-

den za Nemce tudi končni izid napadov. Dozdevno je francoski odpor velikanski in postaja vedno večji. Trenotno je Verdun ogroževan od izhodne in severne strani.

Douaumont izpraznjen.

Francoska poročila pravijo, da so Francozi utrdbo Douaumont že v prvih mesecih sedanje vojne večinoma izpraznili. Nemška poročila pa zatrjujejo, da so Francozi sicer najboljše topove spravili proč, a da je vsekako ostalo v utrdbi nekaj v beton vzdanih težkih topov.

Nemški odmor pred Verdunom.

Iz nemškega uradnega poročila z dne 1. marca je posneti, da nemška armada dne 29. febr. ni več napadala Verduna, ali pa je infanterija zadela na prehud sovražni odpor.

Angleški listi domnevajo, da so se Nemci po sedemdnevnem neprestanem napadanju prehujo utrudili in so odredili odmor, da bodo naslednje dni s tem večjo silo zopet napadali verdunske utrdbe. Nekateri angleški listi so mnenja, da se Nemcem sploh ne bo posrečilo, Verduna užugati. Če se nemška ofenziva ponesreči, potem pa se bo pričela francosko-angleška ofenziva, ki bo baje glede silovitosti vse dosedanje daleč prekašala.

Četrta milijona Nemcev pred Verdunom.

Iz Curiha se dne 1. sušca poroča: Nemci so zbrali okrog Verduna tako ogromno število čet in topov, da se temu čudijo še celo nepristranski vojni poročevalci. V Parizu je znano, da so vrgli Nemci v boj za Verdun en četrta milijona mož, ter tako ogromno število težkih topov, da je nemogoče opisati z besedami učinka, katerega so napravile granate nemških težkih topov. Še nikdar poprej niso postavili Nemci na nobeni drugi točki bojne črte tako ogromno število težkih topov, kakor sedaj pred Verdunom.

Verdun napol v razvalinah.

V mestu samo 12 nevojaških oseb in 1 uradnik.

Iz Pariza se dne 1. marca poroča: V okolici trdnjave Verdun se nahaja veliko število vasi, katere je moralo dotično nevojaško prebivalstvo zapustiti. Iz Verduna samega pa beže nepregledne množice nevojaškega prebivalstva proti Parizu. Vsled obstreljevanja iz težkih nemških topov je mesto hudo trpelo. 150 hiš je popolnoma porušeni in več kakor 200 pa zelo poškodovanih. Na prebivalstvo, ki se je poskrilo v kletih, je napravilo padanje nemških granat utis, kakor če bi sipal pekel ogenj in železo na mesto. V več slučajih so morali prebivalstvo prisiliti, da je zapustilo mesto, kajti vsako preskrbovanje z živili je bilo onemogočeno. V mestu samem je še ostalo 12 nevojaških oseb in 1 državni uradnik. Mesto Verdun je napol v razvalinah.

Artilerija bo odločila.

Oba sovražnika skušata drug drugega glede artilerije prekositi. Artilerija bruha noč in dan svoj silni ogenj na nasprotnika. Ozračje neprestano žari, črni dim se vali nad verdunsko okolico. Tako strašnega boja, kot ga izvršuje sedaj artilerija pred Verdunom, še svet ni videl. Radi tega bodo tudi žrtve na obeh straneh ogromne. Francosko in nemško armadno vodstvo predobro ve, da bo zmaga na oni strani, ki bo najbolj uspešno uporabljala artilerijo. Važno je tudi vprašanje municije. Sedanja bitka pa je prekosila vse račune francoskih generalov in število granat prekaša vsako cenitev. Francozi pa imajo dosti municije. Tudi o Nemcih je znano, da jim ne manjka municije.

Nemški vojaški strokovnjak pravi, da v bitki pri Verdunu ne gre za pravo trdnjavsko bitko, marveč za splošno velikansko borbo. Bojev se udeležujejo vse trdnjavske čete in veliki deli mobilne armade. Cele armade torej izvršujejo tu protinapade. Že dolgo se je slišalo, da pošiljajo Francozi z juga in jugoizhoda proti severu vse nadomestne in rezervne čete in je računati s tem, da bodo pošiljali v boj vedno še nove čete.

Mackensenove čete pred Verdunom.

Švicarski „Journal de Geneve“ poroča iz francoskega glavnega stana, da Nemci oblegajo Verdun. Med oblegovalnimi četami se nahajajo tudi najboljše čete Mackensenove armade, ki je bila od grške meje poslana na francosko fronto. Tudi naši avstrijski težki možnarji so prišli Nemcem pred Verdun na pomoč.

Poveljnika pred Verdunom.

Naskakujoči nemški armadi pri Verdunu poveljuje nemški prestolonaslednik princ Eitel Friderik; francoskim četam pa general Humbert.

Avstrijske motorne baterije na francoski fronti.

Iz Geneve se poroča, da so na osmih mestih francoske fronte postavljene avstrijske motorne baterije, ki uspešno sipljejo ogenj v francoske postojanke. Kakor pred Antwerpom in drugimi trdnjavami na zahodu in pozneje na Galipolju, tako pomagajo naši topovi uničevati Nemcem sovražne trdnjave.

Angleži se pripravljajo.

Angleži so pri Ypernu zbrali veliko število topov in noč in dan obstreljujejo nasproti ležeče nemške postojanke. V Calais so došle sveže angleške čete. Angleži se očitno pripravljajo na resen napad na nemško fronto v Flandriji, da tako prihitijo Francozom na pomoč. List „Times“ je zapisal značilne besede: Če bodo Francozi pred Verdunom premagani, bo tudi Angležem slaba predla.

Ob belgijski fronti.

Tudi ob belgijski fronti se je pričelo živahnejše vojno gibanje. Tako poročajo o bojih ob Yseri in jugoizhodno od Boesingha dne 22. febr. Tudi ob kanalu Ypres—Comines je prišlo dne 24. febr. do živahnejšega boja. Kmalu nato se je posrečilo Nemcem pregnati sovražnike z desnega brega Ypres—Boesinghe—Tourhout. Ob obali se vrše tudi razni manjši boji.

Albanija.

Glavno mesto Albanije, Drač, je v naših rokah. Ali si bomo šli tudi po Valono, ne vemo. Po našem mnenju ne, ker bi si s tem razdražili Grke. Saj tudi nič ne škodi, če sedi sedaj kakih 60.000 Italijanov v Valoni, kakor Francozi in Angleži v Solunu. Prišel bo čas, ko bo Grška prostejša dihala in takrat bodo sovražniki morali iz Valone in Soluna. Sicer pa treba povdarjati, da je le to naše privatno mnenje. Oфициelne razglasitve nimamo nobene na razpolago.

Kako smo zasedli Drač.

Po zadnjem ljutem boju za draško zemeljsko stegno se je v nedeljo, dne 27. febr., odločila usoda mesta. Do zadnjega so se Italijani z veliko energijo poizkušali vzdržati, z obupno silo so si prizadevali, da bi si ohranili zadnji važni kos severne Albanije. Na vrhovih izhodno lagune Knetadurs nameščena avstro-ogrška težka artilerija je v soboto, dne 26. februarja, obstreljevala pristanišče, toda tudi italijansko brodovje ni bilo neveljavno. Postavilo se je v najskrajnejšem delu zunanega pristanišča in je branitelje podpiralo z besnim bombardiranjem bojnega ozemlja napadalcev. Od obeh strani so tako letele krogle tudi v mesto in v popoldanskih urah je še izbruhnul ogromen požar v mestu. Toda tudi srditi ogenj italijanskih oklopnih ni mogel prepoditi napadalcev, ki so videli, da so že tako blizu enega glavnih ciljev. Neumorno prodirajoč so se od severa in izhoda prihajajoče kolone ugnezdile tik ob morju in zemeljskem stegnu. Da bi naskočile jez, se je zdelo skoraj nemogoče, tako ozka je bila utrjena napadna fronta, ki se je nudila izhodni skupini.

Vendar pa je bil zgodaj v jutru od 26. na 27. febr. zapovedan napad in izveden je bil na res junaki način. En avstrijski oddelek je s kopnega sem zaposloval branitelje zemeljskega stegna, drugi je pa skočil v morje. Puške držoč nad glavami so bredli ljudje po močvirnatih laguni in so v najhujšem ognju zavzeli leseni most pri Meti. Tako je postal položaj Italijanov na zemeljskem stegnu nevzdržen. Toda bilo je treba še naporov, preden se je zavzelo to mesto. Moštvo je zopet poskakalo v morje in plavaje so dospeli patrolje do mesta ter udrele vanje. Vedno več ladijskih krogelj je na to začelo padati na mesto in nastajalo je vedno več požarov. Toda ne oziraje se na to strašno obstreljevanje, so prednje straže ob jutranjem svitu udrele v mesto in sledil jim je na to cel bataljon na splavih. V mestu se je še med maloštevilnimi italijanskimi oddelki in Avstrijci razvil obupen boj. Italijani so bili popolnoma pobiti in nad Dračem so zaplapolale avstrijske zastave.

Italijani se tolažijo.

Italijanski listi sicer slave izpraznitve Drača, ter prevoz čet v Valono kot neprekosljiv čin italijanske mornarice. Seveda pa italijansko časopisje popolnoma zamolčuje velike izgube Italijanov pri umikanju in vkrcavanju. Generala Bertozzija, voditelja operacij v Draču, slave kot novega nacionalnega junaka. Naše uradno poročilo pa je pokazalo v pravi luči ta italijanska bahanja. Italijani so morali zapu-

stiti v Draču večje število svojih težkih topov, ki so jih v obrambo mesta proti morskimi stranmi vzdali pred več meseci; poleg tega pa še 17 poljskih in gorskih topov, torej znaten del artilerije svojih bojnih sil. A naše čete so našle v Draču poleg tega še v več velikih skladiščih ogromne množine ročnega orožja — nad 10.000 pušk — municije in bogate zaloge živil. V pristanišču je bilo zajetih 17 trgovinskih ladij, ki deloma zaradi pomanjkanja premoga, deloma pa radi našega zapornega ognja niso mogle več pobegniti iz pristanišča. Italijani so se umaknili beže in veliko znakov kaže, da je bil ta beg paničen. Tako so pač ovržene trditve o mojsterskem činu italijanske mornarice, s katero pač poizkuša italijansko časopisje osladi italijanski javnosti grenko dejstvo izgube Drača.

Valono utrjujejo z vso naglico.

Iz Curila se poroča o velikanskem italijanskem naporu, da bi obdržali v svoji oblasti Valono, ki je zadnja italijanska opiralna točka v Albaniji. Laški ministrski svet je dovolil svoto pol milijona lir za izvanredne začasne utrjevalne naprave v Valoni in v njeni okolici. Istočasno je odredilo italijansko armadno vodstvo, da morajo spraviti v Valono vse srbske in črnogorske čete, ki se še nahajajo v Albaniji, da ojačijo italijansko posadko v Valoni.

Poparjenost v Italiji radi Drača.

Italijanski listi sicer ne smejo priobčevati avstrijskih poročil o padcu Drača, temveč le nejasne in dejanski stan prikrivajoče italijanske uradne vesti; navzlic temu pa se javnost zaveda težkega poraza ter je skrajno vznemirjena. Listi se tolažijo, da so italijanske čete opustile Drač „brez izgub“, toda celo „Giornale d'Italia“ vprašuje, ali bi ne bilo pametnejše, da so ga opustošile, predno so se spoprijele z Avstrijci. Sicer pa, trdijo listi sedaj, italijanska vlada sploh ni nameravala Drača držati, temveč so bile italijanske čete v srednji Albaniji izkrcane le za to, da rešijo 150.000 mož srbske armade, kar se jim je sijajno posrečilo, tako da jih občuduje že celi svet! Savonova brigada, ki je zbežala iz Drača, je odšla v Valono, katero nameravajo Italijani za vsako ceno držati.

Italijansko bojišče.

Parlament se je otvoril in prvi govornik ni razvil simpatije laškemu vojakom, ampak — francoskim pred Verdunom. In vendar bi pričakovali, da bi poslanci izrekli svoji armadi zahvalo, ker se je tako junško umaknila izpred Drača. Kolikor so nam laška poročila že danes na razpolago, se ime Drač sploh ni izpregovorilo.

V Gorici porušeni 1000 hiš

V celi Gorici je dosedaj porušeni in poškodovanih okroglo 1000 hiš. Mesto Gorica šteje sama 1600, z okolico vred pa 2700 hiš. Škoda se ceni na najmanj 20.000.000 K.

V spodnji Adriji.

„Agenzia Stefani“ objavlja naslednji komunikat: Od srede decembra do sedaj je bilo od enega do drugega obrežja spodnje Adrije pod varstvom italijanskega brodomarja in pridelenih zaveznih ladij prepeljanih 260.000 ljudi in znatno število štirinožcev na kopno na 250 parniških voznjah. Nadalje so istočasno na sto parniških prepeljali 300.000 stotov materiala. Sovražnik je poizkušal to obširno in komplicirano premikanje preprečiti z neprestanim delovanjem letal, polaganjem min, s pogostim nastopom torpednih lovecev. Vse te poizkuse so preprečile naše spremljajoče ladje. Tako beležimo le potop treh malih parnikov; dva od teh sta zadela na mine, tretji je bil pa torpediran, ko je bil že nalozjen. Niti en srbski vojak ni prišel na morju ob življenje. V prvih dneh meseca januarja je bil potopljen neki avstrijski podmorski čoln, dva druga čolna sta bila najbrže iste dneve izgubljena; blizu Valone smo zaplenili sovražno pomorsko letalo.

(K temu poročilu se mora pripomniti, da je potopitev enega in izguba dveh drugih naših podmorskih čolnov enostavno izmišljena.)

Italijanski „junak“.

Znanega hujskača D' Annunzio je zadela nezgoda na zračnem poletu v »neodrešene« kraje. Listi poročajo, da je bil ranjen D' Annunzio na poletu nad Ljubljano in sicer ga je zadel strel v glavo; krogla je šla skozi nos v levo oko, ki je skoro gotovo izgubljeno. Drugi viri zopet pravijo, da D' Annunzia ni zadel sovražni strel, ampak da se je sam ranil v oko po nerodnosti, ko je stopal iz aeroplana. Italijane in Italijanke baje zelo boli, ker D' Annunzio trpi hude bolečine.

Italijanski oficirski aspirantje odrekli prisego.

V Modeni so zaprisedli pred par dnevi 2500 novih rezervnih oficirjev. Kakor poročajo iz Turina, se je pripetil pri tej zaprisedbi pomemben slučaj: štirje aspirantje so odrekli prisego. Takoj so bili aretirani in izročeni vojnemu sodišču.

Velikanska poverjenja v Italiji.

V Italiji so poverjenja pri poštah, bankah in drugih denarnih zavodih na dnevnem redu. Pred tedni so listi poročali o več milijonskih poverjenjih pri gornjeitalijanskih poštnih uradih, sedaj se pa še poroča iz Sicilije, da je poveril ravnatelj siciljske banke 2.000.000 lir.

Naši vojaki v italijanskem ujetništvu.

Italijanski listi poročajo iz Sardinije, da laške zdravstvene oblasti opazujejo skozi štiri tedne zdravstveno stanje ujetih avstrijskih vojakov, katere so spravili iz Srbije in Črnogore v Italijo. Na to bodo ujeti avstrijski vojaki odvedeni v notranjost Italije, oziroma v južno Italijo. Le majhen del ujetnikov bode ostal na otoku Sardinija. Zdravstveno stanje ujetnikov je tačas povoljno, ujetniki uživajo največjo prostost in se nahajajo pod policijskim nadzorstvom.

Rusko bojišče.

Rumunski list „Minerva“ poroča, da se Rusi pripravljajo na novo ofenzivo. Vsak dan prihajajo nova ojačenja v Besarabijo. — Naši zrakoplovci pa poročajo, da se opaža posebno mnogo artilerije, ki je večinoma japonskega izvora.

Ob Ikvi.

„Gazeta Wieczorna“ poroča dne 29. febr., da ruska artilerija ob Ikvi in sicer v prostoru pri trdnjavi Dubno že več dni obstreljuje naše postojanke. Pri raziskovanju se je našlo, da granate niso več japonskega izvora, ampak iz ruskih Putilovih delavnic.

Rusija ne odstopi Besarabije.

Iz Petrograda se poroča: Ruska vlada je označila željo, ki je bila izražena na zborovanju zastopnikov zemstva, češ, Rusija naj prepusti Rumuniji vso Besarabijo, ne da bi zahtevala za to kake odškodnine, kot za nekaj nemogočega, kajti Rusija ne more odstopiti nobenega ozemlja v času, ko še imajo sovražne države zaseden del njenega ozemlja.

Turška bojišča.

Rusi zasedli Kermanšah.

Reuter poroča iz Petrograda: Rusi so zasedli Kermanšah. (Mesto Kermanšah je glavno mesto province Ardžan v Perziji, šteje 35.000 prebivalcev ter je v zračni črti oddaljeno kakšnih 250 kilometrov od Kut-el-Amare.)

Grčija.

Grško in solunsko vprašanje

Poleg dogodkov na zapadnem bojišču in v Albaniji je solunsko vprašanje, ki obrača neprestano pozornost na-se. To vprašanje je vprašanje Grške, je znak nevrednega položaja, ki je zašla vanj ta kraljevina, izgubivši popolnoma svojo neodvisnost. Razmere v Solunu kažejo kako je Grška postala za četverosporazum stvar, s katero se ne računa. Solunski dopisnik milanskega „Corriera“ podaja nazorno sliko o tem. Položaj grških oblasti v Solunu nima primere na svetu. Grška ima tam svoje redarstvo, svojo vojsko, pošto, brzojav. Ali nihče se niti ne briga ne za grške vojaške, ne za civilne oblasti, ne za vrhovno vojno zapovedništvo. Angleži so aretirali konzule sovražnih jim držav, ne da bi bili vprašani žive duše, najmanj pa grške oblasti, smejo li to na grški zemlji?! Zasedli so pošto in brzojav in niti ena brzojavka ne prihaja in ne odhaja, da ne bi je videli uradniki Francije in Anglije. Razpršili so mostove v zrak, vzeli železniško službo v svoje roke, ne da bi koga kaj vprašali! Ko se je nekoga dne grški ravnatelj železniške proge Solun—Carigrad osmelil, da je prišel na kolodvor in povprašal glede uredbe vlakov, mu niti odgovora niso dali in so lepo z rokami v žepu — žvižgali marseljezo. Mesto Solun in grška Macedonija sta — da se to niti opazalo ni — popolnoma prešla v gospodstvo četverosporazuma.

Grška občutljivost.

Z ozirom na grško občutljivost se menda ne bo nastopilo od avstrijsko-bolgarske strani niti proti

Valoninimi proti Solunu. Tako se odvzame Grkom vsak tudi najmanjši povod, da se priklonijo četverosporazumu.

Grška zopet vpoklicuje rezerviste.

Grški konzulat v Parizu je pozval vse grške rezerviste do 40. leta, da naj se takoj pripravijo za odhod v domovino. Isto povelje bo baje izdano za vse grške konzulate. „Corriere della Sera“ poroča iz Aten, da so se odnosi med Grško in četverosporazumom po obisku generala Sarrailla pri kralju znatno zboljšali. Širijo se vesti, da misli kralj na ljubo četverosporazumu razpustiti grško zbornico ter izročiti sestavo ministrstva Zaimisu, da se tako premosti naspotje med kraljem in Venizelosom.

Rumunija.

Rumunska armada.

Dan za dnevom prihajajo v svet poročila, da se bo tudi Rumunija v bližnjem času udeležila vojske. Nekatera poročila zatrjujejo, da si gre Rumunija po Besarabijo in bo v to svrhu napadla Rusijo, drugi pa zopet pravijo, da bo napadla Avstrijo. To je pač stara rumunska pesem od začefka vojske sem.

Švicarski „Baseler Anzeiger“ poroča, da šteje rumunska armada z vštetiimi zadnjimi letniki 750.000 mož, torej približno trikrat toliko, kot je štela srbska armada, ko je šla v vojsko zoper Avstrijo.

Rumunsko žito.

Med Rumunijo ter Avstrijo in Nemčijo se je sklenila kupna pogodba za nadaljnjih 100.000 vagonov koruze, ovsu in ječmena. Avstrija in Nemčija sta poleg tega nakupili še vso ostalo koruzo iz leta 1915, kar znaša tudi približno 100.000 vagonov.

Pričetek novih podmorskih bojev.

Kakor je bilo naznanjeno v noti našega zunanjega ministra barona Buriana in nemške vlade, se je z 29. febr. pričel podmorski boj znova. Že prvi dan, dne 1. marca, so nemški podmorski čolni potopili tri sovražne ladje. Nemški podmorski čolni imajo povelje, da potopijo vsako trgovsko ladjo, ki je oborožena. Kaj bo k temu novemu načinu bojevanja na morju rekla Amerika in kaj druge nevrvalne države, še sedaj ni popolnoma jasno. Domneva se, da Amerika zopet stopa na stran naših sovražnikov.

Francoska križarka „Provence“ se potopila.

Dne 29. februarja t. l. je potopil nemški podmorski čoln v Sredozemskem morju francosko križarko »Provence«, ki je prevažala čete iz Francije v Solun. Na krovu je imela 1800 mož. Utonilo je 1124 mož, 676 jih je pa bilo rešenih.

Tri sovražne pomožne križarke se potopile.

Dne 29. februarja so potopili nemški podmorski čolni ob izhodni angleški morski obali ob izlivu reke Themse dve francoski pomožni križarki in eno angleško pomožno križarko.

Portugalska in Nemčija.

Nemška vlada je proti konfiskaciji nemških in avstrijskih ladij na Portugalskem ostro protestirala ter zahtevala, da se konfiskacija razveljavi, sicer da jo bo smatrala kot neprijateljski čin. Med Nemčijo in Portugalsko veljavna trgovinska pogodba dovoljuje sicer obema državama medsebojno rekvizicijo ladij, toda le po predidocem sporazumu glede odškodnine. Na to določbo se Portugalska ni prav nič ozirala.

Portugalski ministrski predsednik o zaplembi nemških ladij.

Reuterjev urad poroča: Portugalski ministrski predsednik Costa je v zvezi z že naznanjenimi izjavami glede zaplembe nemških in avstrijskih parnikov izjavil v zbornici, da so bile na več ladjah izvršene poškodbe. Parnik „Bülw“ so hoteli razstreliti, kar je pa bilo ravno pravočasno preprečeno. Po njegovem mnenju naj Portugalska odpove pogodbo z Nemčijo, tako da preneha dne 15. junija 1917 in sicer, je rekel Costa, v soglasju s portugalskimi interesi in iz vzrokov dostojnosti in koristi. Mi smo pripravljeni

računati na vsako možnost, ki zamore nastati iz učinka naših pravic.

Kakor poroča „Agence Havas“, znaša skupno število od Portugalske zaplenjenih nemških in avstrijskih ladij 80.

Politične vesti.

Tržaški namestnik pri primorskih beguncih v Wagni kraj Lipnice na Štajerskem. Tržaški namestnik baron Fries-Skene je obiskal v spremstvu štajerskega namestnika grofa Claryja taborišče beguncev v Wagni kraj Lipnice. Tam je nastanjenih 20.000 primorskih beguncev. Uradno se poroča, da je bil namestnik jako zadovoljen z velikopotezno napravo taborišča in prekrbo beguncev.

Ogrski državni zbor. Zasedanje ogrskega državnega zbora je odgodeno. V seji dne 28. februarja je hotel poslanec Saghi interpelirati zaradi ustavljenja slovaško-madžarskega lista, a interpelacija ni bila dopuščena. Predsednik Beöthy je zaključil sejo z ogovorom, v katerem je poudarjal, da zaupa madžarski narod na zmago v sedanji vojni in je pripravljen na vse žrtve, da doseže to zmago in končni triumf.

Ustavljen madžarski list na Hrvaškem. V Osijeku izhajajoči madžarski list »Szlavonia Magyar Sjsag« je priobčeval že nekaj časa posmehljive članke o Hrvaški in Hrvatih. Konečno je v obširni razpravi smešil hrvatske državnopravne težnje ter označil hrvatsko državno pravico za humbug, kateremu bo po vojski treba korenito napraviti konec. Na Hrvaškem je ta članek vzbudil splošno ogorčenje. Tedaj je hrvatska vlada rečeni list ustavila. Bolj čudno je pa, da so smeli omenjeni članki, ki pomenijo višek nacionalne sovražnosti, iziti v madžarskem listu — na Hrvaškem.

Dunajska borza. V finančnem ministrstvu je bilo posvetovanje o otvoritvi omejenega privatnega kupčevanja na dunajski borzi. Doseglo se je popolno sporazumljenje in bo že v kratkem borza zopet odprta.

Velike banke v Budimpešti. V ogrskem državnem zboru so nastale zadnje tedne hude praske zaradi postopanja velikih budimpeštanskih bank. Te borbe so našle močan odmev v vseh slojih prebivalstva, kajti antipatija proti poslovanju teh bank je bila že prej velika in je posebno narasla med vojno. Te velike banke poskušajo ves kapital, kar ga je na Ogrskem, koncentrirati v svojih rokah in z njim delati take kupčije, ki navadno niso v korist narodnem gospodarstvu. Navadno pomagajo ustanoviti kako novo industrijalno podjetje, potem pa je »sanirajo« tako, da ustanovitelj svoj lastni denar popolnoma izgubi in preide celo podjetje v last banke. Tudi malim bankam posojajo velike svote, da jih izposodijo naprej trgovcem, obrtnikom in uradnikom, potem pa nekega lepega dne tako malo banko kar zadavijo in ruinirajo deležnike in dolžnike. Najhujše nasprotje proti velikim bankam pa je nastalo med sedanjo vojno. Vse banke so se vrgle na blagovno kupčijo. Ker so imele ogromno denarja, so lahko tudi nakupile ogromne množine vsakovrstnega blaga in dobile tako priliko, da so trgovce in konzumente skubile, kakor se jim je ljubilo. Kar se je zadnji čas v ogrskem državnem zboru govorilo o početju teh bank, to je bil le nekak uvod za veliko borbo, ki se bo vnela po vojni.

Veleizdajalcem zaplenjena premoženja. Deželno sodišče v Inomostu je odredilo zablembo premoženja naslednjih južnotirolskih Italijanov: dr. Armelinija, občinskega zdravnika v Borgu; Petra Romanija, župana in trgovca v Borgu; Celsa Coste, učitelja v Snerellu in Albina Selle, bivšega notarja in hišnega posestnika v Tridentu. Vsi ti so obtoženi zločina veleizdaje.

Cel občinski svet na zatožni klopi. Že 20. maja 1915 se je vršila pred praškim divizijskim sodiščem obravnava, pri kateri so sedeli na zatožni klopi vsi člani občinskega sveta v Radnicah pri Plznu. Obtoženi so bili zaradi žaljenja Veličanstva, a sodišče jih je oprostilo. Na vsklic vojaškega pravnika je najvišje domobransko sodišče razveljavilo oprostilo sodbo in je odredilo novo obravnavo. Pri tej je bila proti trem obtožencem tožba umaknjena, dva nista prišla k obravnavi, eden je med tem umrl.

Za pričo zaslišan vojaški duhovnik Dvoršak, orožniški stražmojster in namestniški svetnik Fischer so vnovič izpovedali ugodno za obtožence, tako da so bili vsi oproščeni.

Švedska noče več zlata. Menda so se začeli vračati stari časi, ko so ljudje blago zamenjavali samo za blago in denarja niso poznali ali ga pa niso hoteli vzeti. Švedska državna banka se brani že zlatega denarja, da papirnatega ne vzame, je že davno znano. Švedska hoče odslej dajati vsakovrstno blago ne več za denar, nego samo še za drugo blago. Vse vojskujoče se države kupujejo sedaj kar le morejo dobiti na Švedskem in vsled tega je prišlo jako mnogo zlatega denarja v deželo. Bilo bi preobširno, če bi hoteli razložiti vzroke, ki so napotili švedski državni zbor, da je pooblastil švedsko banko, da sme odklanjati plačila v zlatem denarju. Dovolj je, če rečemo: Tista država, ki vedno le blago izvaža in dobiva plačilo v zlatu, ima pač sčasoma toliko zlata, da ne ve kam z njim, ne dobi pa zanj nič, nego le rastejo cene vseh potrebščin v lastni deželi. Velikanske kupčije, ki jih je Švedska delala z izvozom, so deželo takorekoč izpraznile vsega potrebnega blaga in povzročile doma veliko draginjo.

Japonska in Nizozemska. Iz Yokohame poroča amsterdamski »Handelsblad«: Japonska smatra nizozemske indijske kolonije že za svoje ter jih riše na zemljevidih z japonskimi barvami. Tudi odkrito priznava, da spadajo te nizozemske kolonije v območje japonskega upliva. Ali je to morda cena za pomoč Japonske ententi? — vpraša list.

Raznoterosti.

Otroci rajnega prestolonaslednika pri birmi. Kardinal-knez nadškof baron pl. Skrbensky je dne 1. marca podelil na gradu Konopišt otrokom rajnega prestolonaslednika Franca Ferdinanda zakrament sv. birme. Otroci so se več dni prav pobožno pripravljali na sv. birmo. Hčerki, kneginji Hohenberg je bila botra nadvojvodinja Marija Terezija, sinovoma knezu Maksimilijanu in Ernestu pa sedanji prestolonaslednik Karl Franc Jožef, katerega je zastopal grof Jaroslav dr. Thun.

Carmen Sylva umrla. Rumunska kraljica-udova Elizabeta je včeraj dne 2. marca umrla, stara 73 let. Politično ni nikdar stopila v ospredje, pač pa kot nemška pesnica in pisateljica. Svoja slovstvena dela je priobčevala pod pseudonymom Carmen Sylva. Rodom je bila nemška princesija-Wied.

Imenovanje majorja Kvaternika. »Drau« poroča, da je imenovan dosedanji pobočnik generala pl. Borojeviča, major generalnega štaba g. Slavko Kvaternik za vojnega namestnika generalnega guvernerja Srbije podmaršala grofa Salis-Seewisa. Major Kvaternik odide te dni na svoje novo mesto.

Novi generalni polkovniki v naši armadi. Cesar je imenoval nadvojvodo Jožefa Ferdinanda, grofa Becka, grofa Paara, pl. Bolfrasa, barona Kroatina in pl. Kövessa za generalne polkovnike naše armade. Že prej sta bila imenovana nadvojvoda Evgen in baron Hötendorf.

Prvi podpredsednik hrvatskega sabora dr. Pero Magdić je v Varaždinu težko obolel.

Ustoličenje novega župnika v Ljutomeru. Dne 28. m. m. je prišel novoimenovani župnik vlč. g. deželni poslanec Jožef Ozmec v Ljutomer. Pri vrodu v trško občino ga je pozdravljala slavolok z napisom: Bog blagoslovi Vaše delo! Tu se je izvršil slovesen sprejem, pri katerem so pozdravili v nagovorih novodošlega dušnega pastirja ob navzočnosti obilo občinstva in šolske mladine zastopnik ljutomerske duhovščine, zastopnik domačega ljutomerskega učiteljstva, zastopnik vernikov ter zastopnica šolske mladine. — Dne 1. t. m. se je vršilo nad vse slovesno ustoličenje. Cerkev se je odela v krasno obleko svežih cvetlic. Vernikov se je zbralo kljub deževnemu vremenu toliko, da je bila cerkev premajhna. Pevski zbor pod vodstvom g. učitelja Zacherl je proizvajal dovršno nalašč za slovesnost prirejene kompozicije. Na častnih sedežih so prisostovali celi cerkveni slovesnosti g. okrajni glavar Bouvard, g. župan notar Thurn, g. stotnik Terč od tamkajšnje garnizije z nadporočnikom, g. davkarski oskrbnik Ulm, g. šolski ravnatelj Robič, g. Babnik v imenu cerkvenega konkurenčnega odbora itd. Duhovnikov je bilo 26 iz dekanije in drugod. Preč. g. instalator, kanonik Moravec iz Maribora je v cerkvenem govoru o pravicah in

dolžnostih dušnega pastirja lahko z veseljem omenjal, kako se iz cele slovesnosti razvidi, da je prišel novi župnik med čredo, ki mu prinaša nasproti čustva veselja in udanosti. Pri obedu, pri katerem so bile zopet navzoče vse zgoraj posebej omenjene osebe, se je g. ustoličen župnik spominjal v daljših nagovorih svetega Očeta, presvitlega cesarja, prevzvišenega knezoškofa, navzočih zastopnikov vseh krajevnih uradov ter navzočih duhovnikov. Gosp. okrajni glavar in g. župan, kakor tudi g. Robič in g. Babnik so imeli pomenljive pozdravne in udanostne nagovore. G. dekanijski upravitelj svetnik Meško in več drugih duhovnikov, med njimi tudi rektor Salezijancev v Verzeju, so izrazili čestitke in veselje, da je prišel vč. g. Ozmec v njihovo sredo. Pridružujemo se tem čestitkam: Na mnoga leta!

Odlikovani slovenski vojni kurat. Č. g. Franc Kren, bivši kaplan pri Mariji Snežni, je odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem II. razreda na belo-rudečem traku. Č. g. Kren deluje že od začetka vojne na ruskem bojišču.

† Župnik Jožef Roštohar. Ob sklepu lista smo prejeli: Dne 2. marca je umrl v Poličanah upokojeni župnik Jožef Roštohar. Pogreb se vrši v soboto, dne 4. marca, ob 10. uri predpoldne. Svetila mu večna luč!

Gospod Blazij Grča, župnik v Šempasu in bivši goriški deželni poslanec, je slavil dne 3. februarja svojo 70-letnico. Jubilant je znana oseba v javnem življenju dežele goriške. Ne le, da je bil deželni poslanec skozi dolgo dobo 15 let, marveč je bil vedno marljiv na narodnem in gospodarskem polju. Posebno se zanima za sadjarstvo in vinogradništvo. Tudi politični nasprotniki mu ne odrekajo zaslug. Tudi v visoki starosti je še čvrst in krepak. Naj izvoli g. jubilant sprejeti tudi naše čestitke.

Cerkvene vesti na Koroškem. Na župnijo Šteben pri Globasnici je bil investiran vlč. g. Anton K a p l a n, župnik v Medgorjah. Župnijo Medgorje oskrbuje vlč. g. Ivan K o g e l n i k, župnik na Radšah. Premeščeni so vlč. gg. Viljem B r o z e k, provizor v Gorjah, kot kaplan v Tinje, o. Kalist V a u p o t i č iz reda oo. kapuc., provizor v Možici, kot tak v Gorje, Jožef F e i n i g, provizor v Gorenčah, kot tak v Melviče, in Jakob K a l a n, provizor na Ojstrici, kot tak v Gorenče. — Župniški izpiti bodo 9., 10. in 11. majnika. Prijave za izpit v pomladnem terminu se končajo 30. apr. Gg. kandidatje se opozarjajo na ordinatske predpise v cerkvenem listu iz l. 1912, str. 25.

Praznik sv. Jožefa, kjer se še obhaja kot zapovedan praznik, kakor v lavantinski skofiji, je tudi letos dne 19. sušca; samo duhovniki opravljajo njegov oficij z mašo vred drugi dan (20. sušca) zaradi nedelje, ki je kot postna nedelja povišana v 1. vrsto in torej kot taka ne dopušča nobenega drugega oficija.

Po smrti odlikovan. Emerik Zeilhofer, enoletni prostovoljec in učitelj, o kojem smo poročali, da je padel junaške smrti na italijanskem bojišču, je bil po smrti zaradi svojega junaštva odlikovan s srebrno hrabrostno kolajno 2. razreda. Junaškemu vojaku-učitelju bodi goriška zemljica lahka!

Vpoklic učiteljev pod orožje? Na Moravskem razglašajo: C. kr. okrajni šolski sveti so dobili obvestilo, da morajo oni učitelji-vojaki, ki so se nahajali radi poduka začasno na dopustu, v najkrajšem času zopet pod orožje.

Zasega jajc odpravljena. Z c. kr. okrajnega glavarstva se nam poroča, da je zasega jajc za celo Štajersko odpravljena in je torej trgovina z jajci odslej prosta. Samo za izvažanje se mora dobiti uradno dovoljenje cesarske namestnije.

Zadeva radi ujetnikov-delavcev. Na zborovanju županov in zaupnikov mariborskega okraja dne 28. febr. se je sklenilo, da se sestavi posebna spomenica na cesarskega namestnika glede novih, za kmečko ljudstvo nesprejemljivih pogojev novih določil radi ujetnikov-delavcev. Spomenica se je te dni sestavila in se bo po posebnem odposlanstvu, v katerem je tudi poslanec Pišek, osebno izročila cesarskemu namestniku.

Uporaba koruzne moke. Kakor se poroča, bodo upeljali v krajih, kjer so ljudje navajeni na koruzno moko, kot nadomestilo za pšenično moko, koruzno moko, toda samo v krajih, kjer je prebivalstvo navajeno na koruzno moko. Prepričani smo, da vlada ne bo izdala naredbe, ki bi škodovala interesom enega dela prebivalstva, dočim bi drugemu koristila. —

Koruza, koruzna moka in zдроб se sme prejkoslej tudi rabiti kot živinsko krmilo.

Seme za zeleno krmo. Poljedelsko ministrstvo naznanja, da je uredilo, da se bo posestnikom, ki rabijo za zgodnjo zeleno krmo semensko koruzo in činkvatin, seme poskrbelo potom ministrstva. Prošnje se naj pošiljajo žetvenemu komisariju g. Petrovanu na mariborskem okrajnem glavarstvu.

Odpusti iz službe za dobo vojne službe nedovoljeni. Cesarska naredba z dne 2. sušca t. l. določa, da službodajalec ne more odpovedati službe delojemalcu ali uslužbencu, ki je bil dne 25. julija 1914 pri njem že v službi skozi eden mesec in sicer ne more odpovedati službe tako dolgo, dokler uslužbenec ni dovršil svoje vojaške službe. Ko se je uslužbenec vrnil iz vojaške službe, se mora v 14 dneh zglasiti za službo pri svojem delodajalcu. Če pa delojemalcem ali uslužbencem zaradi bolezni i. t. d. ne more v teku 6 tednov nastopiti svoje službe, izgubi sicer službo, toda delodajalec ga mora plačati za šest tednov.

Dopisi.

Maribor. V zadnji zaupni seji je dovolil mariborski mestni magistrat mestnim uslužbencem draginjske doklade v izmeri, kakor jih je dovolila državna oblast svojim uslužbencem.

Maribor. Dne 29. februarja t. l. je umrla v visoki starosti 86 let Uršula Gajšek, mati tukajšnjega učitelja in občinskega svetovalca Karola Gajšek.

Maribor. Tukajšnji vojaški zdravnik dr. Josip Urbaček ml. je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono.

Maribor. Umrla je v visoki starosti Ana Kirchgessner, vdova strojevodje južne železnice. Pokopana je bila dne 28. febr.

Maribor. Na pljučnici je umrl dne 1. sušca v tukajšnji domobranski vojaški kolonizirani pešec domobranskega pešpolka, Andrej Schuster.

St. Ilj v Slov. gor. Bralno društvo priredi prihodnjo nedeljo, dne 5. marca, v Slov. domu dve igri: „Oh, ta Polona!“ in „Prisiljen stan je zaničevan.“ Polovica čistega dobička se podari dobrodelnim vojnim namenom. Začetek po večernicah. Domačini in sosedje, pridite!

Smolnik. Tukaj, 868 m visoko, imamo prav nepričakovano vreme. Po noči deži, med tem ko v dolini sneži, po dnevu pa je toplo, jasno spomladansko vreme in v dolini imajo gosto meglo. Kaj bo po tem napačnem naravnem preobratu? Seveda nam prija toli ugodna zima, a bojimo se bodočega časa.

Središče. V korist revnim otrokom v vojno službo poklicanih očetov središke župnije priredi ljudska šola v Središču v nedeljo, dne 5. marcija t. l. ob 3. uri popoldne v šolskih prostorih pevsko in gledališko predstavo z raznovrstnim zanimivim sporedom K udeležbi v ljudo vabi šolsko vodstvo.

Slov. Bistrica. Umrl je ednajstletni Viljem, sin tukajšnjega nadučitelja Koletnika,

Št. Vid pri Planini. Ljudska šola v Št. Vidu pri Planini je izgubila tekem enega leta vse svoje učitelje. Učitelja Ličar in Križman sta podlegla bolezni kot vojaka, poleti je umrl veroučitelj župnik Ribar, pred tednom pa so pokopali nadučitelja Bračiča.

* **Sv. Peter v Medvedovem selu.** V nedeljo, 5. marca, popoldne po večernicah, priredi naše izobraževalno društvo zelo zanimivo poučno-zabavno zborovanje s prizori, deklamacijami in petjem v proslavo naših junakov na bojnem polju. Udje in prijatelji društva, vsi na zborovanje!

Vojnik. Zlat zaslužni križec s krono na hrabrostnem traku je dobil c. kr. asist. zdravnik v r. g. dr. M. V. Brezovnik iz Vojnika pri Celju, sedaj na severnem bojišču.

Celje. V času med 21. in 27. februarjem se je zaklalo v naši mestni klavnici 19 volov, 2 bika, 20 krav, 9 telic, 10 telet, 20 svinj in 1 koza, torej za eno tretjino več, kakor v isti dobi preteklega leta.

Celje. Umrl je v 56. letu svoje starosti tukajšnji sladčičar Karol Komauer.

Celje. Nadporočnik 87. pešpolka Alojzij Flaska je bil odlikovan z vojaškim zaslužnim križcem 3. razr. da z vojnim okraskom, narednik Henrik Libiš pa z veliko srebrno hrabrostno kolajno.

Celje. Štajersko cesarsko namestništvo je slično kakor za mariborsko mesto, spremenilo tudi za Celje prvotne krušne izkaznice. Odslej naprej bo izdajal celjski magistrat krušne karte, ki bodo veljavne za kruh in moko. Krušne karte, ki bodo veljavne za dobo od 5. marca do 2. aprila, torej za 4 tedne, je izdajal mestni magistrat dne 3. in 4. marca.

Celje. V zadnjih dneh so umrle v tukajšnjih vojaških bolnišnicah vsled ran, zadobljenih na bojiščih, sledeče vojaške osebe: Pešci Maksimilijan Cepak, Josip Schilling, Rozarij Bearzi, Ilja Stojanovič in topničar Leopold Lenauer. Pokopani so bili na tukajšnjem vojaškem pokopališču.

Celje. Nad premoženjem tovarnarja za pohišstvo, Hafenrichter je razglašen konkurz. Za konkurznega komisarja je imenovan deželno-sodni svetnik dr. Josip Kotnik, za konkurznega upravitelja pa odvetnik dr. Josip Serneč v Celju.

Planina. Kakor se govori, je planinsko grašči no kupil baron Hoschek.

Sevnica ob Savi. Načelnik tukajšnje železniške postaje, Marcel Jencič in orožniški stražmojster Andrej Mastnak sta bila za zasluge za Rudeči križ odlikovana z bronasto časno kolajno.

* **Trbovlje.** Dramatični odsek „Orla“ v Trbovljah priredi v nedeljo, dne 5. marca, v prostorih trboveljskega Društvenega doma čarobno burko „Repčestev.“ Začetek točno ob 4. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen Rudečemu križu. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Zadnja poročila došla v petek dne 3. marca.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 2. marca.

Uradno se razglša:
Nikjer posebnih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Hofler, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 2. marca.

Francosko bojišče.

Položaj se v bistvu niti nič spremenil. — Na ozemlju Ysere je bil sovražnik z artilerijo posebno delaven.

Na izhodnem bregu reke M o z e so Francozi novič žrtvovali svoje ljudi ob utrdbi D o u a u m o n t v brezuspešnem napadalnem poskusu.

Rusko bojišče.

Na severnem delu bojne črte so bili artilerijski boji na nekaterih mestih precej živahni. — Manjša podvzeta naših prednjih straž proti sovražnim varnostnim oddelkom so bila uspešna.

Severno-zahodno od Mitave je v zračnem boju podlegel ruski zrakoplov in je prišel s posadko vred v nemško oblast. Nemški zrakoplovec so uspešno napadli železniške naprave pri M o l o d e č n i.

Italijanska zbornica.

Žalostna je bila prva seja laškega parlamenta dne 1. marca. Znani hujškač za vojsko Bissolatti je omenjal velike boje francoske armade pri Verdunu. Italijani se ob Soči ne borijo samo proti Avstriji — ampak tudi proti Nemčiji. Prosil je zborničnega predsednika, naj izrazi Francozom čustvo v bojih za ideale sreče in prostosti.

Po njegovem govoru je nastala mučna tihota. Vse je pričakovalo, da se bo ministrstvo pridružilo tej izjavi. Toda Salandra in Barzilai sta izginila iz zbornice, drugi ministri pa se niso ganili s svojih sedežev.

Italijanskega neuspeha v Albaniji se nihče ni spomnil niti z besedico. Cela seja je naredila mučen utis.

Borojević in Sarkotić zagrebška častna občara.

Italija največji in večni sovražnik južnih Slovanov.

Dne 28. febr. je zagrebški občinski svet imenoval generala Borojeviča in Sarkotića častnim občanom mesta Zagreb.

„Agramer Tagblatt“ piše o tem imenovanju: Ponovno smo govorili in ostajamo pri tem: vojna z Italijo je naša najlastnejša vojna, je hrvatsko-italijanska vojna v polnem pomenu te besede. Italija je naš najhujši in najnevarnejši sovražnik, sovražnik južnih Slovanov soloh, hrvatskega naroda pa še posebej. Italija je bila vedno naš sovražnik že za časa beneške republike. Ostane tudi vedno naš sovražnik. Kajti Italija ne odneha nikoli s svojim poželenjem po

naših obalah in naših otokih. In nikdar ne dobi Italija teh otokov in teh obal, dokler se Hrvatje čutijo kot narod in ki ta obrežja in otoke ljubijo kot svojo domovino. V vrsti vojnih napovedi, ki so se podale v letu in pol, je vojna napoved Italije naši monarhiji izzvala v hrvatskih pokrajinah sveto jezo in brezmejno navdušenje. Sveto jezo — kajti Italija je bila tako brezsramna, da ni niti poskušala, da bi vojno proti monarhiji opravičila z govorjenjem „o osvobodjenju tlačanih bratov“, marveč je odkrito zahtevala odstotno čisto južnoslovarskih ozemelj. Brezmejno navdušenje — ker je hrvatski narod slednjič vendar enkrat prišel v položaj, da more s svojim smrtnim sovražnikom temeljito obračunati in ga krvavo poučiti, da nima do naše domovine nikake pravice, da nima na naših, na svetih hrvatskih tleh ničesar iskati, da je to, po čemer steza svojo požrešno roko, hrvatsko ozemlje in da ostane hrvatsko.

Srbi udani našemu cesarju.

V Gornjem Milanovcu se je dne 24. februarja vršil shod zatopnikov srbskih okrajev, ki so pod avstrijsko upravo. Navzočih je bilo 100 odposlancev — večinoma županov velikih srbskih občin. Zborovanje je vodil nadporočnik Bauman, kateri je župane tudi zaprisegel. V neprisiljenem razgovoru so srbski zastopniki izražali svojo udanost cesarju Francu Jožefu. Pri skupni večerji je arhimandrit Makarijev napil našemu cesarju kot očetu svojih narodov.

Obtožena švicarska polkovnika.

Pred sodiščem v Curihu sta se te dni morala zagovarjati švicarska polkovnika Egli in Wattenwil, ker sta izročila atašejem centralnih velevlasti tajna poročila, namenjena za švicarsko armado. Obtožena sta bila oproščena.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk št. 47:

Ranjeni častniki:

Schwelz Viljem, praporščak, okolica Maribor.

Ujeto moštvo:

Aldrian Martin, pešec; Alex Janez, pešec, Maribor; Asbek Janez, pešec; Asbek Jožef, pešec, Radgona;

Bäck Avgust, pešec; Bastiančič Anton, pešec, (Bobrov, Rusija); Baumhakl Janez, pešec; Bek Fr., pešec, Radgona; Blažič Anton, pešec, Maribor, Lembah (Obojan, Rusija); Blažič Anton, pešec, (Moskva, Rusija); Botac Lovro, pešec (Obojan, Rusija); Fran Brandl, pešec;

Cemerenshek Anton, pešec, Poličane; Cerenčič Karol, pešec, Velka;

Deutsch Anton, pešec; Ekard Anton, pešec, Sv. Marjeta, Maribor (v Penzi, Rusija);

Fašman Jakob, pešec, Maribor (Penza, Rusija); Fermešek Ljudovik, pešec, Črešnjevce; Föst Janez, pešec, Radgona (Penza, Rusija);

Gornjak Rudolf, pešec, Maribor (Petropavlovsk, Rusija);

Heš Ferdinand častniški sluga, Radgona; Ingolič Anton, nadomestni rezervist, Maribor, (Moskva, Rusija);

Jančič Jurij, pešec, Maribor (Bobrov, Rusija); Jug Ivan, pešec (Bobrov);

Karmel Alojzij, pešec, Sv. Jakob, Maribor (v Penzi, Rusija); Kaučič Peter, pešec, Maribor; Kavaranc Alojzij, pešec, Sv. Jakob, Maribor; Keller Jožef, pešec, Radgona; Kerhe Franc, pešec, Spodnje Hoče, Maribor, (Rusija); Knez Matija, pešec, Topolšica, (Kursk, Rusija); Kobal Anton, pešec, Maribor (Berezovka, Rusija); Kohne Franc, pešec, Maribor (Nižni Novgorod, Rusija); Kohne Ignacij, pešec, Maribor, (Kurgan, Rusija); Kopše Štefan, desetnik, Maribor, (Rusija); Kocbek Jakob, pešec; Krajnc Alojzij, pešec, Maribor; Krepek Alojzij, pešec, Maribor (Penza, Rusija); Krošelj Anton, pešec (Obojan, Rusija); Kun Mihael, poddesetnik, Maribor (Penza); Kuret Anton, pešec (Penza);

Lilek Alojzij, pešec, Maribor (Penza, Rusija); Lobnik Anton, pešec, Maribor; Lukas Jožef, pešec, Radgona (Kurgan, Rusija);

Marko Franc, pešec, Maribor (Rusija); Mall Janez, pešec, Radgona (Kurgan); Merkun Karl, pešec, Maribor (Rusija);

Orgel Rudolf, pešec, Sv. Ilj, Maribor (Penza v Rusiji); Ortan Franc, pešec, Gornje Hoče, Maribor, (Rusija);

Papež Anton, nadomestni rezervist, Maribor (v Moskvi, Rusija); Pernat Anton, pešec, Maribor; Petrič Jurij, poddesetnik, Maribor; Peče Alojzij, pešec, Radgona (Penza); Pinterič Franc, pešec, Radgona, (Saratov); Pitner Avgust, pešec, Radgona (Rusija, Taškent); Polajžan Jožef, pešec, Krčevina (Penza); Potzinger Jožef, pešec, Radgona (Penza); Prevolšek Jožef, nadomestni rezervist, Radvanje (Rusija); Primožič Jožef, pešec (Obojan); Primus Anton, pešec, (Penza); Primus Jožef, pešec (Penza); Pulko Jožef, pešec, Maribor (Volsk, Rusija); Pungartnik Konrad,

četovodja, Maribor (Berezovka); Puntigam Ferdin., pešec, Radgona (Nižni Novgorod); Pušnik Jak., nadomestni rezervist, Sv. Križ, Maribor (Taškent, Rusija); Pušnik Matevž, nadomestni rezervist, Maribor (Rusija); Puc Karol, desetnik (Taškent); Rapel Anton, pešec, (Rusija); Rögler Simon, pešec, Spodnji Gasteraj (Rusija); Rožman Rudolf, pešec, Radgona, (Rusija); Rošker Avguštin, pešec, Maribor (Rusija); Runko Matija, pešec, (Orlov, Rusija);

Šauperl Jožef, nadomestni rezervist, Maribor, (Bobrov, Rusija); Scheucher Jožef, pešec, Radgona, (Penza); Schwinger Alojzij, desetnik, Radgona, (Rusija); Semlič Franc, poddesetnik, Radgona (Rusija); Šipek Anton, četovodja, Maribor (Rusija); Šket Stefan, nadomestni rezervist, Maribor (Rusija); Somer Franc, nadomestni rezervist, Radgona; Stelcl Mat., poddesetnik (Berezovka); Šuster Janez, nad. rezerv., Maribor (Moskva);

Turk Alojzij, pešec, Maribor (Rusija); Verbek Jernej, nadomestni rezervist, Maribor, (Petropavlovsk);

Weingerl Franc, pešec, Sv. Jakob, Maribor, (Penza);

Zeinz Rudolf, poddesetnik, Radgona; Zemljič Peter, nadomestni rezervist, Gornji Porčič (Rusija); Zorko Franc, nadomestni rezervist, Maribor, (Penza, Rusija).

Padlo moštvo:

Buchgraber Henrik, pešec; Butalo Jožef, peš.; Dufica Janez, pešec; Egger Franc, pešec; Glac Simon, pešec; Gölles Franc, pešec; Hašman Franc, pešec, Maribor; Hödl Karol, pešec;

Kolar Anton, pešec, Maribor; Liečki Franc, pešec; Lutemberger Franc, peš., Radgona;

Maier Avgust, pešec, Radgona; Mohr Jožef, poddesetnik, Maribor;

Ornik Franc, pešec; Pronek Anton, pešec, Gomilica; Rumpf Anton, pešec; Schribl Alojzij, štabni narednik; Thurner Jožef, pešec; Vrhovšek Friderik, pešec, Fram, Maribor; Winter Vinko, pešec; Wresnig Franc, pešec, Maribor.

Domobranski pešpolk št. 4:

Ujeto moštvo:

Avberšek Franc, pešec, Slovenjgradec; Drobeš Janez, pešec, Slovenjgradec; Friesnik Karol, pešec, Slovenjgradec; Grubelnik Janez, pešec, Ribnica; Helbl Matevž, pešec, Slovenjgradec, (Pavia v Italiji);

Kališnik Anton, pešec, Mislinja; Kovačič Mih., pešec, Brežice; Kren Janez, pešec, Maribor; Kučej Jakob, pešec, Slovenjgradec;

Lah Jurij, pešec, Slovenjgradec; Lakovšek J., pešec, Mislinja; Lorbek Henrik, pešec, Slovenjgradec;

Namis Ferdinand, četovodja, Slovenjgradec; Pevec Andrej, pešec, Ptuj; Pivec Feliks, pešec, Vuhred; Podbrežnik Franc, pešec; Podmenik Avg., pešec, Sv. Krištof;

Rep Alojzij, pešec, Ptuj; Zaveršnik Ignacij, pešec, Mislinja, (Pavia v Italiji); Zavodnik Anton, pešec, Slovenjgradec.

Lovski bataljon št. 8:

Ujeto moštvo:

Babič Andrej, lovec, Ljutomer; Belec Karl, lovec, Ljutomer; Belinc Jožef, lovec, Pilštanj, Brežice; Berglez Janez, lovec, Ptuj; Borovnik Rafael, lovec, Konjice; Brglez Janez, lovec, Šmarje, Celje;

Cigoj Ciril, lovec; Čern Franc, lovec, Slovenjgradec; Golobič Jožef, lovec, Bizeljsko, Brežice; Hrastnik Franc, lovec, celjska okolica; Ivačič Anton, lovec, Brežice; Klemeier Janez, lovec; Kurz Florjan, lovec; Strossar Alojzij, lovec;

Ulipi Franc, lovec, Frankovo; Veber Martin I, lovec, Pirešica, Celje; Veršnjak Franc, lovec, Sv. Janž, Slovenjgradec; Vidovič Franc, lovec, Ptuj;

Zaponšek Janez, lovec; Žerak Vinko, lovec, Ptuj;

(Vsi v italijanskem vojnem ujetništvu v Alesandriji.)

Razni:

Padli častniki:

Divjak Jožef, kadet, 48. pešpolk; Rabuza Anton, kadet, Celje, 43. pešpolk; Kulik Friderik, poročnik, 43. pešpolk; Hočevar Viktor, praporščak, 21. pešpolk; Kovačič Franc, praporščak, 37. domobr. pešp.; Savinscheg Karol pl., praporščak, Maribor.

Ranjeni častniki:

Matjašič Mavricij dr., asistenčni zdravnik, iz Brežic;

Novak Alojzij, praporščak, 22. pešpolk.

Ujeto moštvo:

Seidl Rudolf, desetnik, Radgona (Rusija).

„Slovenski Gospodar“ in „Straža“

se prodajata v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthoff-ova ulica.

Trgovina g. Czadnik v Stolni ulici.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).

» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

» g. Coretti, Grajski trg 7.

» v Tegetthoff-ovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika g. Handl v Tegetthoff-ovi ulici,

» Žifko, Melje.

Trgovina g. Korenta, Klostergasse (baraka.)

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

Trafika Nerat, Franc Jožefova cesta 31.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.

Trafika v Narodnem Domu.

Knjigarna gosp. Adler.

Celovec:

Trgovina g. J.Vajncerl, Velikovška cesta 5.

Sv. Duh-Loče:

Gosp. Josip Zalar (organist).

Dobje pri Planini:

Trgovina g. Amalije Tržan.

Fram:

Trgovina gosp. Janeza Kodrič.

Fohnsdorf:

Trgovina gosp. Jurija Gajšek.

Gornja Radgona:

Trgovina gosp. Antona Korošec.

„ „ Franca Korošec.

Gradec:

Zeitungsstand A. Klöckl, Jakominiplatz.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Št. Ili v Slov. gor.:

Organist g. Anton Rozman (stara šola).

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Jurklošter:

Organist g. M. Hvalec.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Sv. Lenart v Slov. gor.:

Trgovina gosp. Antona Zemljič.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vršič.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Muta:

Trgovina gosp. Miloš Oset.

Novacerkev pri Celju:

Trgovina Marije F. Okrožnik.

Petrinja: (Hrvatsko).

Gosp. Stepan Škrlec.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Podlehnik pri Ptuj:

Trgovina gosp. Mateja Zorko.

Ruše pri Mariboru:

Organist g. Ivan Nep. Slaček.

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjancič.

Stari trg pri Slov. Gradcu:

Gosp. Ignac Uršič.

Stridova (Prekmursko):

Gosp. Peter Kovačič.

Šmartin na Pohorju:

Trgovina g. Janeza Kos.

Šoštani:

Trgovina g. Ane Topolnik.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Cauš.

Sv. Tomaž pri Ormožu:

Trgovina g. J. Kegel.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Veržej:

Trgovina gosp. Marije Koroša.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Žetale:

Trgovina gosp. Mat. Berlisg.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek in stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naročnina se najlozje pošilja po poštni nakaznici pod naslovom: **Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.**

„Straža“ izhaja vsak pondeljek in petek popoldne. Naročnina za »Stražo« znaša za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta K 2-50. Naslov za pošiljatev naročnine: **Upravništvo lista „Straža“, Maribor.**

Kdor se ni naročen na »Slov. Gospodar« in »Stražo«, naj to takoj stori. Oba lista pri našata zanimive novice iz domačih krajev, z bojišč, iz tujine, objavljate važne uradne odredbe, cene živini in pridelkom itd. itd. Naročajte naše liste vojaku na bojišču vsaj za četrt leta!

Ako hočeš kako reč dobro prodati ali najti kupca, inseriraj v »Slov. Gosp.« in »Straži«.

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, milisveče pa zavojček po 2 K 40 v. Vosek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhofova cesta.

Naznanjam, da sem odprl
odvetniško pisarno
v Celji na ringu št. 9.

Ivan Erhartič,
sodni svetnik v p.

Pozor kmetovalci!

Ne zamudite takojšnji nakup zanesljivih in kaljivih semen na primer: domača detelja, nemška detelja (lucerna), pesa rumena in rudeča, trava, sploh vsa semena, kakor tudi vrtna in cvetlična od znane trdke Mauthner, ki se dobijo pri domači trdke

Ivan Ravnikar, Celje.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestnijo v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Proda se iz proste roke

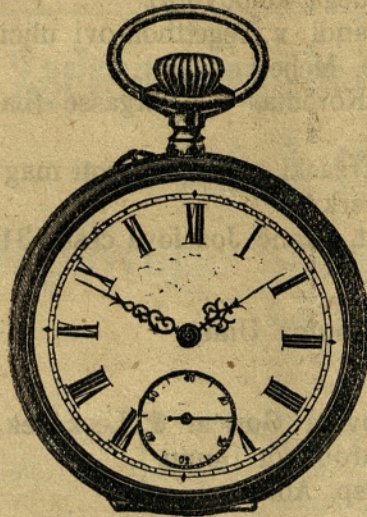
v polnem obsegu rodovitna gorica v južni legi v Kozjanskem okraju, zasajena večinoma z najplemenitejšimi ameriškanskimi vrstami, lepo arondirana s površjem: jeden hektar, 34 arov, 69 kv. metrov, z dvema kletmi in dvema prešami, z verando, sobo in kubinjo. Na prodaj je tudi vinska posoda. Pojasnila daje: Dr. Fr. Jankovič, Kozje na Štajerskem.

Od vojaške oblasti imenovani komisar za nakupovanje sena in slame kupim vsako množino sena in slame

Anton Birkmajer,
Maribor, Melje štev. 29.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3-60
Zlate damske ure od 26 K

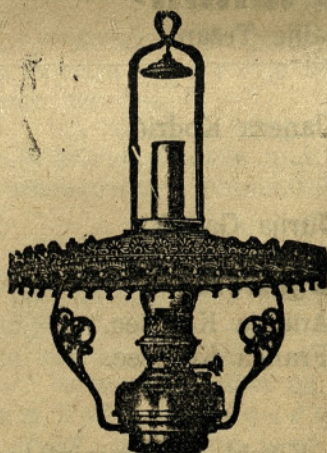
Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen,
Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova,
zboljšana stekla.

Frano Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in percelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za vodobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloge do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9. I. nad.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

vsako uro, vsak petek in vsak sejmaki dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptujju.

Hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2 %, od 1. in 16. v mesecu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5 %, na vknjižbo in posojilo po 5 1/2 %, na menice po 6 %, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe čia posojilnica brezplačno, stranka plača samo koleke.